

Gelderland: vluchtelingen voor vlinders

Gelderland: vluchtelingen voor vlinders

Tekst

Gerdien Bos-Groenendijk

Met foto's van

Gerdien Bos, Ruud Knol & Wijsporenniet

Rapportnummer

VS2016.011

Projectnummer

P-2015.128

Productie

De Vlinderstichting
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen
T 0317 46 73 46
E info@vlinderstichting.nl
www.vlinderstichting.nl

Opdrachtgever

Provincie Gelderland (Marianne van der Veen)

Deze publicatie kan worden geciteerd als

Bos-Groenendijk, G.I. (2016). Vluchtelingen voor Vlinders, Gelderland. Rapport VS2016.011, De Vlinderstichting, Wageningen

Trefwoorden

Vluchtelingen, COA, Mulderskop, Montferland, Hoge Veluwe, Kootwijkerzand, bruine eikenpage, kleine heivlinder, zandhagedis, reptielen

April 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigden/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van De Vlinderstichting, noch mag het zonder een dergelijke toestemming gebruikt worden voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding.....	5
2. Verkennende activiteit	6
3. Mulderskop	8
4. Montferland	10
5. Hoge Veluwe	12
6. Kootwijkerzand.....	14
7. Conclusie	16

Samenvatting

In november 2015 ontstond het idee bij De Vlinderstichting om activiteiten voor vluchtelingen te gaan organiseren. Graag wilden we met dit project inspelen op de actualiteiten. Niet om het vluchtelingenprobleem op te lossen, maar wel om op een positieve manier vluchtelingen en Nederland met elkaar te verbinden.

In dit project hebben we vier natuurwerkactiviteiten in de provincie Gelderland georganiseerd. De activiteiten hadden steeds dezelfde opzet. De vluchtelingen werden op de afgesproken tijd met auto's of met een bus opgehaald op de opvanglocatie en naar de werklocatie gebracht. Bij de start werd door de terreinbeheerder uitgelegd wat er moest gebeuren. Daarna werd er 2 à 3 uur gewerkt en werden de werkzaamheden afgesloten met een lunch in het veld.

Dit verslag geeft in tekst en beeld een indruk van de verschillende activiteiten.

De vluchtelingenactiviteiten verliepen over het algemeen succesvol en de reacties waren hartverwarmend positief. Zonder uitzondering is bij elke activiteit door meerdere vluchtelingen de vraag gesteld: "Wanneer mogen we weer komen?" Voor hen waren deze activiteiten een doorbreking van de dagelijkse sleur, een kans om zich nuttig te maken en iets van Nederlands cultuur en natuur te zien. We zijn blij dat we op deze manier iets voor hen hebben mogen betekenen, terwijl zij op hun beurt nuttig werk deden ter behoud van onze zeldzame vlinders!

Op het Kootwijkerzand werd op 17 maart 2016 hard gewerkt voor de kleine heivlinder.

1. Inleiding

De vluchtelingenstroom die Nederland binnentrekt en her en der onderdak vindt in (nood)opvanglocaties, houdt menigeen bezig. De vluchtelingen zelf zijn echter doorgaans niet bezig, want zij hebben niets te doen. De Vlinderstichting brengt hen in beweging: vluchtelingen voor vlinders!

Aanleiding

In november 2015 ontstond het idee bij De Vlinderstichting om activiteiten voor vluchtelingen te gaan organiseren. Vanuit onze ervaring uit eerdere projecten, waarin we soortgelijke activiteiten organiseerden voor geocachers, verwachtten we dat zo'n project succesvol zou worden. Graag wilden we met dit project inspelen op de actualiteiten. Niet om het vluchtelingenprobleem op te lossen, maar wel om op een positieve manier vluchtelingen en Nederland met elkaar te verbinden.

Het concept in het kort

In natuurgebieden is veel werk te doen, vaak arbeidsintensief werk dat blijft liggen omdat er niet voldoende mankracht of geld voor beschikbaar is. Denk bijvoorbeeld aan kleinschalig plaggen, snoeien, opslag verwijderen, ongewenste boompjes uit de grond trekken, etc. Deze maatregelen, mits goed uitgevoerd, verhogen de natuurkwaliteit van het gebied en geven een boost aan bedreigde vlinders en andere diersoorten.

Vluchtelingen die wachten op een uitspraak en ondertussen niets omhanden hebben, voelen zich nutteloos en verveeld. Activiteiten geven uitkomst, doorbreken de sleur van verveling en maken dat ook deze mensen zich weer nuttig en gewaardeerd kunnen voelen. Bovendien maken vluchtelingen zo kennis met de Nederlandse natuur, cultuur en taal.

Werkwijze

In dit project hebben we vier natuurwerkactiviteiten in de provincie Gelderland georganiseerd. De activiteiten hadden steeds dezelfde opzet. De vluchtelingen werden op de afgesproken tijd met auto's of met een bus opgehaald op de opvanglocatie en naar de werklocatie gebracht. Bij de start werd door de terreinbeheerder uitgelegd wat er moest gebeuren. Daarna werd er 2 à 3 uur gewerkt en werden de werkzaamheden afgesloten met een lunch in het veld. De terreinbeheerder zorgde gewoonlijk voor gereedschap, handschoenen en voor koffie en thee. De Vlinderstichting zorgde voor de lunch. Na afloop kregen de deelnemers als bedankje een vlinderposter en vlinderchocolaatjes mee. In de volgende hoofdstukken krijgt u een indruk van de verschillende activiteiten. Eerst is een verkennende activiteit beschreven, die we op eigen initiatief georganiseerd hebben om het animo te peilen. Daarna zijn de vier activiteiten uit dit project in beeld gebracht.

Dankwoord

Graag willen we via deze weg alle betrokkenen hartelijk danken voor het mogelijk maken van deze activiteiten. Allereerst dank aan de boswachters Jochem van Gooswilligen, Harry Woesthuis, Marcel Dellink, Norman Scheffelaar en Laurens Jansen en ook vrijwilligers Jan Morren en Gijs Looijen, dat we op jullie terrein aan de slag mochten gaan en voor de enthousiaste organisatie. Ook danken we Erik van der Vegte, Arno van der Kruis, Renske Tankink, Maartje Kot en Louise Althof voor het werven van deelnemers op de opvanglocaties. Heel blij zijn we ook met de betrokkenheid van Nederlandse vrijwilligers uit diverse vrijwilligersgroepen, die als gastheren en gastvrouwen op wilden treden door de vluchtelingen eenmalig in hun groep op te nemen. Dank ook aan de provincie Gelderland: zonder jullie financiële steun was dit project niet mogelijk geweest. En last but not least danken we alle vluchtelingen en de geocachers voor deelname aan één van de activiteiten en het vele werk dat jullie hebben verzet.

2. Verkennende activiteit

Kort verslag

Op 25 november 2015 organiseerden we, als voorproefje op het gesubsidieerde project, een verkennende activiteit. Zeventien vluchtelingen uit de Mauritskazerne in Ede gingen aan het werk op de Zanding in Otterlo. Gewapend met schoppen en handschoenen gingen zij de hei op om dennetjes uit de grond te trekken om te voorkomen dat de heide dichtgroeit. Dit is onder andere noodzakelijk voor de heivlinder, kommavlinder, bruine vuurv�inder, zandhagedis en zadelsprinkhaan. De vluchtelingen werden begeleid door een vrijwilligersgroep uit Otterlo die al jaren elk najaar wekelijks op de Zanding werkt. Zowel de vluchtelingen als de Nederlandse vrijwilligers beleefden veel plezier aan de activiteit en gaven aan dat het voor herhaling vatbaar was.

Media-aandacht

Tijdens deze activiteit waren De Gelderlander en Ede TV aanwezig. De Gelderlander heeft onderstaand nieuwsbericht gepubliceerd op internet en in de krant van 26 november 2015. Ede TV heeft een kort filmpje gemaakt, dat als digitale bijlage met dit verslag meegezonden wordt.

Asielzoekers werken op Otterlose hei

25 november 2015 | Laatste update: 25 november, 18:41

1 REAGEER (8)

De vluchtelingen in actie op de Otterlose hei. Foto Tamara Reijers

OTTERLO - 15 vluchtelingen die verblijven op de Mauritskazerne in Ede hebben woensdag de hei bij De Zanding in Otterlo geschoond. De asielzoekers haalden jonge boompjes en struiken weg.

Bekijk ook...

- > Eerste 300 vluchtelingen aangekomen in Ede
- > Vluchtelingen naarschoolaan Oranjelaan in Ede

Hierdoor groeit de heide niet dicht en dit verbetert het leefklimaat voor allerlei vlindersoorten.

Lunch

De Vlinderstichting uit Wageningen was de initiatiefnemer voor deze activiteit. De stichting beloofde de natuurwerkers na afloop met een lekkere lunch.

Foto-overzicht

3. Mulderskop

Datum	<i>Vrijdag 4 maart 2016</i>
Locatie	<i>Spoortalud bij de Biesseltsebaan nabij Mulderskop</i>
Terreinbeheerder	<i>Staatsbosbeheer (Harry Woesthuis)</i>
Doelsoorten	<i>Bruine eikenpage, reptielen</i>
Betrokken vrijwilligers	<i>IVN - Rijk van Nijmegen & Landschapsbeheer Groesbeek</i>
Aantal vrijwilligers	<i>12</i>
Opvanglocatie	<i>Heumensoord (Nijmegen)</i>
Aantal vluchtelingen	<i>11</i>
Herkomst	<i>Syrië, Iran, Pakistan, Soedan</i>
Werkzaamheden	<i>Opslag verwijderen (voornamelijk Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers)</i>

Kort verslag

Tijdens deze eerste activiteit troffen we het niet met het weer. Het motregende gestaag, de temperatuur kwam maar net boven het vriespunt en af en toe kwam er zelfs een natte sneeuwbuï naar beneden. Maar ondanks het weer lieten de vluchtelingen en de vrijwilligers zich niet ontmoedigen en de stemming was opperbest. Met snoeischaars en handzaagjes gingen de mensen aan de slag om opslag te verwijderen op het spoortalud. Van tevoren waren inheemse boompjes en struiken afgeïnt, zodat duidelijk was welke exemplaren moesten blijven staan. Na enkele uren werken in de barre kou ging de warme soep bij de lunch er goed in! Omdat de deelnemers zo enthousiast waren, is deze activiteit op 18 maart op initiatief van het IVN herhaald.

Media-aandacht

Landschapsbeheer met vluchtelingen

do 10 mrt 2016, 10:00 reageer

GROESBEEK - Afgelopen vrijdag 4 maart had Landschapsbeheer Groesbeek samen met IVN Rijk van Nijmegen en de Vlinderstichting een activiteit voor vluchtelingen van Heumensoord georganiseerd.

Ondanks het slechte weer was er een groep van ongeveer 25 mensen aanwezig. Samen gingen ze aan de slag in de spoorkuil bij de Biesseltsebaan waar opslag van bramen, struiken en bomen werd verwijderd. Daardoor blijft de spoorkuil geschikt als leefgebied voor reptielen, vlinders en andere warmteminnende dieren. Zelfs de sneeuw kon de opperbste stemming van de deelnemers niet drukken. De natuurorganisaties hopen in de toekomst vaker dergelijke activiteiten voor vluchtelingen te kunnen organiseren.

Foto-overzicht

4. Montferland

Datum	Woensdag 9 maart 2016
Locatie	Reptielencorridor in het Bergherbos
Terreinbeheerder	Natuurmonumenten (Marcel Dellink)
Doelsoorten	Zandhagedis, vlinders
Betrokken vrijwilligers	Natuurmonumenten
Aantal vrijwilligers	4
Opvanglocatie	De Kruisberg (Doetinchem)
Aantal vluchtelingen	20
Herkomst	Syrië
Werkzaamheden	Boompjes kappen en plagplekken maken

Kort verslag

Een dag van tevoren waren er nog maar zes vluchtelingen ingeschreven voor deze activiteit. Maar dankzij de enthousiaste activiteitenbegeleiders van het COA stroomde de bus op de ochtend van vertrek vol met wel 20 mensen. Eén van de deelnemers verhoogde de feestvreugde nog door zijn djembé mee te nemen, zodat tijdens de pauzes Syrische liederen door het bos schalden. Ook het weer werkte mee. Het was heerlijk zonnig en warm en zelfs fladderde een eerste citroenvlinder vrolijk rond. De deelnemers waren het meest te porren voor het omzagen van enkele hoge berkenbomen en sparren om de reptielencorridor te verbreden, maar er werd ook druk geplagd. De plagplekken, waar het open zand bloot werd gelegd, waren bedoeld als ei-afzetplaatsen voor de zandhagedis. Na enkele uren werken konden we met een voldaan gevoel terugkijken op alles wat we samen voor elkaar hadden gekregen.

Media-aandacht

Tijdens de activiteit heeft Omroep Gelderland tv-opnames gemaakt voor het programma Trots op Gelderland. Het item is uitgezonden op 23 maart 2016 om 18:20 bij Omroep Gelderland. Het filmpje wordt als digitale bijlage met dit verslag meegezonden.

Foto-overzicht

5. Hoge Veluwe

Datum	Woensdag 16 maart 2016
Locatie	Nationaal Park De Hoge Veluwe (ingang Otterlo)
Terreinbeheerder	Nationaal Park De Hoge Veluwe (Norman Scheffelaar)
Doelsoorten	Kommavlinder, heivlinder, zandhagedis
Betrokken vrijwilligers	De dennenscheerders
Aantal vrijwilligers	6
Opvanglocatie	Mauritskazerne (Ede)
Aantal vluchtelingen	2
Herkomst	Eritrea
Werkzaamheden	Dennetjes uit de grond trekken

Kort verslag

Helaas was er om de één of andere reden heel weinig animo voor deze activiteit. Er waren maar twee aanmeldingen, en ook op de dag zelf lukte het niet om er spontaan nog extra mensen bij te krijgen. De vrijwilligers van De Dennenscheerders waren teleurgesteld; zij hadden er juist naar uitgekeken om deze ochtend met een grote groep vluchtelingen samen te werken. Er was dan ook genoeg te doen: hele velden vol kleine dennetjes moesten verwijderd worden. Deze dennetjes groeien vliegensvlug: als er vijf á tien jaar niets aan gedaan wordt, is er al een bos ontstaan waar geen vlinder of hagedis nog iets te zoeken heeft.

Hoewel de zon geregeld door het wolkendek brak, was het toch behoorlijk koud vanwege de snijdende wind. Gelukkig was bij het vuur, waar de dennetjes verbrand werden, nog enige warmte te vinden en ook hard werken hielp tegen de kou.

Foto-overzicht

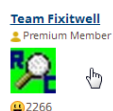
6. Kootwijkerzand

Datum	<i>Donderdag 17 maart 2016</i>
Locatie	<i>Kootwijkerzand nabij Duinweg</i>
Terreinbeheerder	<i>Staatsbosbeheer (Laurens Jansen)</i>
Doelsoorten	<i>Kleine heivlinder</i>
Betrokken vrijwilligers	<i>Staatsbosbeheer & Geocachers</i>
Aantal vrijwilligers	<i>7 + 21</i>
Opvanglocatie	<i>AZC Velp</i>
Aantal vluchtelingen	<i>9</i>
Herkomst	<i>Syrië, Soedan, Eritrea, Tadzjikistan, Oekraïne</i>
Werkzaamheden	<i>Plaggen</i>

Kort verslag

Dit was wel een heel bijzondere activiteit. Naast dat het prachtig stralend weer was, deden er ook meer dan 20 enthousiaste geocachers uit het hele land mee. In kleine, gemengde groepjes gingen we aan het werk om plagplekken te maken voor de kleine heivlinder. Er werd heel wat afgelachen, ondanks, of soms juist dankzij de taalbarrières. Ook de jongste deelnemers deden met emmertje en schepje lekker mee.

Enkele geocache-verslagen

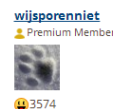

Team Fixitwell
Premium Member
👤 2266

👤 Attended

03/17/2016

Kleinschalig event - mooi weer - gek op vlinders - geocachers en vluchtelingen - een mooie coin. Ingredienten die het voor mij tot een mooi event maakten en ik vond het fijn om mijn steentje bij te dragen aan het vergroten van de kans op meer Kleine Heivlinders. In augustus maar eens een keer gaan checken of dat gelukt is. De Eritrese gasten in ons groepje stonden hun mannetje en één bracht heel wat zware kruiwagens weg. Petje af! Bedankt Vlinder-team voor het organiseren van dit event en ook voor de lekkere lunch en presentje.

wijspennet
Premium Member
👤 3574

👤 Attended

03/17/2016

I am writing my log in English because I hope that my new made CITO friends can get the possibility to read it also... 🌱
This is my 7th Event for the Vlinderstichting, but never I was so interested in my fellow CITO colleagues. My group: 5 different languages, 6 countrys: Mohammed, his homeland Soedan, Bakhrom his homeland Tadzjikistan, Ahmed his homeland Syrië, Sergey his homeland Oekraïne, and we, Anneke, Marian and I, Ria from The Netherlands but we all had one goal ... get the top lair of the ground, throw it in the wheel barrow and spade the sand so the little Heathbutterfly can live happily ever after in his own little world at the Kootwijkerdunes 🌱

With one wheel barrow it was not a very heavy duty. It meant a lot of time to rest...but not for the "big four". They found always something to do 🌱

In the mean time Anneke (a volunteer at the Forrestry commission) told me that pull out the little "vliegdenntjes" was a great work for me (One of my co-workers Bakhrom took my spade and I never got it back). The guys saw what I was doing and within 2 minutes all of the 30 little ones were gone and my "work" was gone also. So the only thing for me to do was to get my camera and take a picture of the cleared place 🌱 I never had such an easy task at a CITO of the Vlinderstichting 🌱

After the coffee, tea or juicebreak they worked up a sweat, again, till it was 13:00 hrs. Time for soup, bread and almost anything to drink 🌱
Everybody was eating and the connexion we had during our work, was gone. Everyone sat with his friends and sadly we never spoke each other afterwards. And then suddenly the bus with all our co-workers was gone and we did not have the opportunity to wish each other well.
So I write it now in my log ...
Guys, I thank you for your kindness 🌱 and I wish you all to get everything you hope for. May you have a good life, where ever that will be. Maybe we will meet again. Somewhere. Perhaps at the next CITO for the vlinderstichting 🌱

Vlinderstichting, Staatsbosbeheer. Thank you very much for organizing this event and the excellent care during this very special CITO. I hope this is not the last time that we can work with these beautiful people. Until next time.

Foto-overzicht

7. Conclusie

De vluchtelingenactiviteiten verliepen over het algemeen succesvol en de reacties waren hartverwarmend positief. Omhelzingen waren geen uitzondering en ook vroegen veel vluchtelingen of ze met ons op de foto mochten, zodat ze op hun telefoon een herinnering aan de activiteit zouden hebben.

De groepssamenstelling bleek steeds ongeveer gelijk te zijn. Vooral twintigers namen deel aan de activiteiten, meestal mannen, soms een enkele vrouw. Ook de groepsgrootte varieerde niet zoveel. Een aantal van 10 tot 20 deelnemers was normaal. Waarom er op 16 maart slechts twee vluchtelingen meededen, blijft een raadsel. Mogelijk was er concurrentie van andere activiteiten.

Zonder uitzondering is bij elke activiteit door meerdere vluchtelingen de vraag gesteld: "Wanneer mogen we weer komen?" Voor hen waren deze activiteiten een doorbreking van de dagelijkse sleur, een kans om zich nuttig te maken en iets van Nederlands cultuur en natuur te zien. We zijn blij dat we op deze manier iets voor hen hebben mogen betekenen, terwijl zij op hun beurt nuttig werk deden ter behoud van onze zeldzame vlinders!

